

Curiel i la xarxa 'Solidaritat'

Fa vint anys –el 4 de maig de 1978– dos assassins professionals van esperar Henri Curiel en el hall de l'immoble on vivia, al número 4 de la Rue Rollin de París, i quan va aparèixer el van matar a trets. Henri Curiel no era cap desconegut, era un veterà militant comunista, un humanista convençut i un eficaç activista de la solidaritat amb els moviments d'alliberament dels països tercermundistes. Amb anterioritat, la revista *Le Point* el va acusar de ser el “cap de les xarxes d'ajuda als terroristes internacionals”. No era una informació innocent ni casual. Formava part de la campanya preparatòria del crim.

L'assassinat de Curiel no es va aclarir mai –hi havia massa serveis secrets interessats en la seva desaparició–, però els seus companys i amics no l'han oblidat. Per commemorar el vintè aniversari del fet s'han reunit de nou a París i han organitzat una sèrie de col·loquis amb el títol “Crisi i futur de la solidaritat internacional: de les Brigades Internacionals als sense passaport”. Un intent de reflexió col·lectiva al voltant de l'exigència actual de la militància internacionalista.

Henri Curiel va néixer a Egipte, fill de banquer i educat als jesuïtes francesos, es va fer adult marcat per la misèria i les desigualtats del seu país. Va llegir Proust en francès i va traduir Marx a l'àrab. En 1940, quan els nazis avançaven imparables per Europa, s'apunta a l'exèrcit francès però no l'accepten. Crea el Moviment Egipci d'Alliberament Nacional i el seu homòleg al Sudan. Comunista i jueu, no se sent ni sionista ni antisionista, però està d'acord amb el pla de partició de les Nacions Unides en 1948 i la creació d'un estat palestí al costat d'Israel. Detingut i reclòs dos anys en un camp de concentració, al final el rei Faruk el fa expulsar a Itàlia. Des d'allà, Curiel entra a França clandestinament.

Poc després s'integra a la xarxa Jason d'ajut al FAN algerià i en ser novament detingut, les seves activitats li costen dos anys més a la presó de Fresnes. Les sòlides amistats gaullistes que va fer durant l'època de la guerra eviten la seva expulsió, però Curiel no para. Aplaudeix

l'arribada al poder de Nasser i decideix, abans que ningú, col·laborar com sigui amb els moviments d'alliberament nacional del tercer món. D'aquesta manera, amb un grupet de joves comunistes, capellans obrers, sindicalistes, militans cristians i exiliats egipcis, posa en marxa la xarxa “Solidaritat” que, de 1962 a 1975, tant facilita plans d'estat major als companys dels moviments llatinoamericans com fabrica documentació falsa perquè els militants del CNA –Consell Nacional Africà– puguin sortir de Soweto sense problemes. La xarxa “Solidaritat”

ensenyava els militants arribats a París la manera d'escapar de la vigilància de la policia, imprimir pamflets amb material lleuger i manipular explosius i, en definitiva, tot el que els pot fer servei per continuar el seu combat. “Henry tenia una gran cultura i una bona visió política. Però no era un gran ideòleg ni un teòric. Per ell, l'essencial era tot el que podia ajudar a la independència d'un país. Després, ja era assumpte del mateix país escollir la seva orientació –afirmen els seus amics–. El nostre lema era ajudar però no donar lliçons de revolució.”

Quan Curiel va ser assassinat, la xarxa “Solidaritat” ja no funcionava. L'activista egipci tenia 64 anys i es trobava immers en una altra història. A partir de 1976, va convèncer els israelians i pa-

lestins que havien de començar a parlar amb gran secret en una casa de camp de la rodalia de París. Pierre Mendes France va estar d'acord a presidir aquelles trobades entre Issam Sartouei, emissari d'Arafat, i el general israelià Matti Peled. Eren les primeres passes d'un futur acord de pau que encara tardaria molt a arribar.

A Curiel el mataren fent-lo passar per una mena de “cervell del terrorisme internacional”. Totalment fals. Era només un activista de la solidaritat i un idealista sense cura. Per això, en un moment que els integristes, les màfies i el capitalisme salvatge prosperen més que mai a escala internacional, els seus amics han decidit reivindicar la seva memòria i plantejar en veu alta si, en definitiva, val la pena continuar tancats en els nostres combats nacionals particulars. ■

XAVIER VINADER



“A Henri Curiel el mataren fent-lo passar per una mena de ‘cervell del terrorisme internacional’, quan només era un activista de la solidaritat i un idealista sense cura.”